

Sygn. akt VI U 161/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2014 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: J. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 16 grudnia 2013 r., znak: (...)

w sprawie: J. S.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. S. prawo do emerytury od dnia (...)r.,
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz ubezpieczonego kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego,
- 3) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił powodowi J. S. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. Z 17.12.98 o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na to, że zdaniem organu rentowego powód nie miał wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie zaliczył powodowi do pracy w szczególnych warunkach okresu pracy od 1.02.1980 r. do 31.03.1997 r. w Gminnej Spółdzielni (...) w S. gdyż ubezpieczony za ten okres zatrudnienia przedłożył świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach z brakami formalnymi.

W odwołaniu od tej decyzji powód wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury, bowiem pracował w szczególnych warunkach w kanałach remontowych naprawiając samochody i powołał na te okoliczności dowód ze świadków. W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżoną decyzję.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony J. S. (1), urodzony (...), po ukończeniu szkoły zawodowej w zawodzie mechanika samochodowego, pracował początkowo w (...) do 1980 r. jako mechanik samochodowy. W Gminnej Spółdzielni (...) w S. zatrudnił się jako mechanik samochodowy. Przy zawieraniu umowy o pracę nie zwrócił uwagi na to, że w umowie wpisano jako zajmowane stanowisko elektromechanika. Ubezpieczony pracował w warsztacie należącym do Spółdzielni, wykonując swoje obowiązki w kanale remontowym. W warsztacie oprócz ubezpieczonego pracował także elektryk F., który zajmował się naprawami elektrycznymi a do ubezpieczonego należało dokonywanie pozostałych napraw mechanicznych. Wszystkie samochody podlegające naprawie ustawiane były na kanale i w nim ubezpieczony wykonywał swoje czynności. Ubezpieczony wymieniał silniki, tylne mosty, resory, skrzynie biegów, sprzęgła, przednie zawieszania. Pracował wyłącznie w kanałach remontowych. W trakcie zatrudnienia ubezpieczony pełnił też obowiązki instruktora nauki zawodu, ale w tym czasie normalnie wykonywał swoje podstawowe obowiązki. To była stała praca ubezpieczonego, którą wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy do 31.03.1997 r. Ubezpieczony nie korzystał z urlopów bezpłatnych w spornym okresie, otrzymywał dodatki za pracę w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony pracował razem z L. L. i J. P. oraz J. S. (2) którzy zajmowali w spornym okresie stanowiska kierowców i naprawiali powierzone im samochody u ubezpieczonego, stąd wiedzę o charakterze pracy ubezpieczonego czerpali z własnych obserwacji, podobnie jak W. Ś., który jako wiceprezes zarządu również widywał ubezpieczonego przy pracy w spornym okresie.

Ubezpieczony otrzymał świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wpisano, że w spornym okresie wykonywał pracę z działu XIV poz.16 na stanowisku elektromechanika. Ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie emerytury 10.12.2013 r.

dowód: umowa o pracę i przeseregowania, świadectwo wykonywania pracy w aktach osobowych, Pisemna informacja spółdzielni k.29, zeznania świadka L. L., J. P., J. S. (2) i W. Ś., zeznania ubezpieczonego –zapis protokołu rozprawy –płyta k.28 i 41 verte, wnioski w aktach rentowych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów w aktach rentowych w postaci świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań świadków i zeznań ubezpieczonego. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, którzy pracowali razem z powodem w spornym okresie, co dawało podstawy do bezpośredniej obserwacji pracy powoda przez świadków zatrudnionych głównie jako kierowcy.

Zeznania świadków były zgodne i uzupełniały się wzajemnie, tworzyły także z zeznaniami powoda spójną całość i dlatego Sąd dał wiarę zarówno zeznaniom świadków jak i zeznaniom powoda.

Z zeznań świadków i powoda wynika bezspornie, że powód w okresie od 1.02.1980 r. do 31.03.1997 r. w Gminnej Spółdzielni (...) w S. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie pracował przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych, wykonując prace o których mowa w dziale XIV p. 16 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Pozycja 16, działu XIV cyt. załącznika A do prac w szczególnych warunkach zalicza prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2).

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Skoro postępowanie dowodowe potwierdziło fakt pracy powoda w szczególnych warunkach o których mowa w dziale XIV pkt.16 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r., w okresie od od 1.02.1980 r. do

31.03.1997 r. w Gminnej Spółdzielni (...) w S. a okres ten przekracza wymagany 15 letni okres takiej pracy, biorąc pod uwagę, że organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez powoda pozostałych warunków uzyskania prawa do emerytury, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w punkcie 1 wyroku, przyznając prawo do emerytury od dnia osiągnięcia przez ubezpieczonego wymaganego wieku.

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na braki formalne świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz konieczność ustalania charakteru pracy ubezpieczonego na podstawie zeznań świadków.